

Perusopetuksen järjestäminen oppivelvolliselle, jolle kunnalla ei ole velvollisuus järjestää perusopetusta

Sivistyslautakunta 20.09.2022 § 61
217/12.01.00/2022

Valmistelija

sivistysjohtaja Antti Jokikokko, puh. 044 740 1301

Oppivelvollisuuslain 2 §:n mukaan Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia. Yleensä oppivelvollisuus alkaa lukuvuoden alkaessa sinä vuonna, kun lapsi täyttää seitsemän vuotta. Oppivelvollisuus päättyy, kun oppivelvollinen täyttää 18 vuotta tai kun oppivelvollinen on tätä ennen hyväksytysti suorittanut ylioppilastutkinnon, ammatillisen tutkinnon tai ulkomaisen vastaavan koulutuksen. Oppivelvollisuutta lapsi suorittaa perusopetuksessa sekä sen jälkeisessä koulutuksessa. Perusopetuksen oppimäärä on yhdeksänvuotinen. Näin ollen suurin osa lapsista päättää perusopetuksen 15- tai 16-vuotiaina. Tässä on kuitenkin vaihtelua, joka johtuu mm. siitä, että oppilaan oppivelvollisuus voi poikkeuksellisesti alkaa vuotta säädettyä myöhemmin tai oppilas on jäänyt luokalle.

Perusopetuslain 4.1 §:n mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville lapsille perusopetusta. Perusopetuslain 26.1 §:n mukaan perusopetuksen suorittaminen päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai viimeistään sen lukuvuoden koulutyön päättyessä sinä kalenterivuonna, jona oppilas täyttää 17 vuotta.

1.8.2022 asti voimassa olleen oppivelvollisuuslain 5.3 §:n mukaan oppivelvollinen, joka ei ole suorittanut perusopetuksen oppimäärää lukuvuoden päättyessä sinä kalenterivuonna, jona hän täyttää 17 vuotta, voi suorittaa oppivelvollisuutta osallistumalla aikuisten perusopetukseen tai muuhun oppivelvollisuuslain tarkoittamaan jatkokoulutukseen. Käytännössä tämä on tarkoittanut sitä, että oppilas ei ole voinut enää jatkaa normaalissa perusopetuksessa.

Yleisimmän perusopetuksen päättötodistusta vailla olevat oppivelvolliset ovat jatkaneet ns. tutkintoon valmentavassa koulutuksessa (TUVA-koulutus), joka on yksi mahdollisuus suorittaa oppivelvollisuutta. Toinen yleinen vaihtoehto on ollut aikuisten perusopetus. Aikuisten perusopetuksen järjestäminen on kunnalle vapaaehtoinen tehtävä ja Siilinjärven kunta ei ole järjestänyt aikuisten perusopetusta. Aikuisten perusopetusta on järjestetty alueella mm. Portaanpään kristillisessä opistossa ja Kuopiossa. Nämä koulutusmahdollisuudet ovat myös siilinjärveläisten käytössä.

Oppivelvollisuuslakia on muutettu 1.8.2022 voimaantulleella muutoksella. Tämän muutoksen mukaan oppivelvollinen, joka ei ole suorittanut perusopetuksen oppimäärää lukuvuoden päättyessä sinä kalenterivuonna, jona hän täyttää 17 vuotta, voi suorittaa oppivelvollisuutta osallistumalla perusopetukseen tai muuhun oppivelvollisuuslain tarkoittamaan jatkokoulutukseen. Muutoksella on siis mahdollistettu se, että oppilas voi jatkaa myös tavanomaisessa perusopetuksessa. Oppilaalla ei ole kuitenkaan subjektiivista oikeutta jatkaa perusopetuksessa edellä selostetussa tilanteessa. Edelleen kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää näille oppilaille perusopetusta, vaan asia on kunnan vapaassa harkinnassa. Mikäli kunta järjestää edellä kerrotulle ryhmälle perusopetusta, kunta ei saa tähän erityistä valtionosuutta.

Siilinjärvellä jää vuosittain muutamia oppivelvollisia vaille perusopetuksen päättötodistusta, kun heidän perusopetuslain mukainen oikeus perusopetukseen päättyy. Nämä oppivelvolliset ovat jatkaneet muualla aikuisten perusopetuksessa tai TUVA-opinnoissa. Siilinjärven opetustoimessa ei nähdä tarpeelliseksi laajentaa perusopetuksen antamista siitä, mitä perusopetuslaissa säädetään. TUVA-opinnoissa oleva opiskelija on voinut suorittaa Siilinjärven perusopetuksessa puuttuvia suorituksia, jotta hän saa perusopetuksen päättötodistuksen.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi: Päätöksen mukaisella toimintatavalla pyritään siihen, että nuori suorittaisi oppivelvollisuutta hänelle parhaiten soveltuvassa koulutuksessa. Päätös koskee 17 v. täyttäneitä tai täyttäviä nuoria. Heidän tarpeita vastaavaa oppivelvollisuuskoulutusta voidaan parhaiten toteuttaa muulla tavalla, kuin tavanomaisessa perusopetuksessa. Lisäksi on huomioitava, että näiden oppilaiden opettaminen toisi kunnalle ylimääräisiä kustannuksia, joihin ei saada valtionosuutta.

Päätösehdotus Sivistyslautakunta päättää, että Siilinjärvellä ei järjestetä perusopetusta oppivelvolliselle, jonka perusopetuslain mukainen aika perusopetuksen suorittamiselle on päättynyt. TUVA-opinnoissa oleva opiskelija voi jatkossakin tenttiä puuttuvia perusopetuksen suorituksia Siilinjärven yläkouluissa.

Päätös Hyväksyttiin